

PROVÁDĚCÍ ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2017/427

ze dne 8. března 2017,

kterým se mění prováděcí rozhodnutí 2012/535/EU o mimořádných opatřeních proti šíření hádátka *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle *et al.* (hádátka borovicového) na území Unie

(oznámeno pod číslem C(2017) 1482)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie,

s ohledem na směrnici Rady 2000/29/ES ze dne 8. května 2000 o ochranných opatřeních proti zavlékání organismů škodlivých rostlinám nebo rostlinným produktům do Společenství a proti jejich rozšiřování na území Společenství⁽¹⁾, a zejména na čl. 16 odst. 3 čtvrtou větu uvedené směrnice,

vzhledem k těmto důvodům:

- (1) S ohledem na kritickou situaci ohledně hádátka borovicového (dále jen „hádátko“) v Portugalsku a na některá zjištění ve Španělsku byla v září 2014 zřízena pracovní skupina složená z několika odborníků z členských států, jejímž cílem bylo pomoci Portugalsku s izolací výskytu a Španělsku s eradikací hádátka na jejich územích a zároveň zabránit jeho šíření do zbytku území Unie.
- (2) Dne 22. června 2016 zveřejnila pracovní skupina pro hádátko zprávu obsahující řadu doporučení. Kromě toho byly v rámci projektu REPHRAME⁽²⁾ získány další vědecké poznatky.
- (3) Je nezbytné zavést definici „rostliny postižené požárem nebo vichřicí“, aby bylo možné identifikovat náchylné rostliny, u nichž se mají uplatnit příslušná opatření.
- (4) Evropská organizace ochrany rostlin vytvořila mezinárodní normy týkající se pohotovostních plánů. Aby se zajistil soulad s uvedenými mezinárodními normami⁽³⁾ a zlepšila se srozumitelnost a účinnost pohotovostních plánů, měla by pravidla týkající se pohotovostních plánů podrobněji vymezovat úkoly příslušných úředních subjektů, laboratoří a hospodářských subjektů.
- (5) Aby se snížila administrativní zátěž a zohlednilo se zlepšení situace, které naznačují výsledky kontrol, jež dosud provedlo Portugalsko a Španělsko, měly by se výsledky kontrol provedených v souladu s čl. 11 odst. 3 prováděcího rozhodnutí Komise 2012/535/EU⁽⁴⁾ předkládat každoročně, a již nikoli měsíčně. Výsledky opatření přijatých podle článků 6 a 7 uvedeného rozhodnutí by měly být v příslušných případech sděleny do 30. dubna každého roku, aby se zajistilo včasné předložení příslušných informací týkajících se období předcházejícího začátku letového období přenašeče.
- (6) Zkušenosti jak z Portugalska, tak ze Španělska, jakož i technické a vědecké studie naznačují, že zjištění výskytu hádátka na zdravě vypadajících borovicích je mimořádně nepravděpodobné, zatímco odběr vzorků v případě odříznutých stonků, zbytků z řezání a přirozeně se vyskytujícího odpadu, které vykazují příznaky aktivity hmyzích přenašečů, může mít velký význam pro zjištění výskytu hádátka v oblastech, kde se příznaky jeho výskytu neočekávají. Přílohy I a II prováděcího rozhodnutí 2012/535/EU by proto měly být odpovídajícím způsobem změněny.
- (7) Důkazy, které uvedla pracovní skupina, potvrzují, že lesní požáry, k nimž dochází během letového období přenašeče, okamžitě přitahují přenašeče z velké vzdálenosti, a to i po určitou dobu po skončení požáru.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 169, 10.7.2000, s. 1.

⁽²⁾ Rozvoj zdokonalených metod pro zjišťování, tlumení a eradikaci hádátka borovicového v rámci podpory politiky EU v oblasti zdraví rostlin (REPHRAME) – výzkumný projekt EU č. 265483.

⁽³⁾ 2009 OEPP/EPP, Bulletin OEPP/EPP Bulletin 39, 471–474 „Generic elements for contingency plans“.

⁽⁴⁾ Prováděcí rozhodnutí Komise 2012/535/EU ze dne 26. září 2012 o mimořádných opatřeních proti šíření hádátka *Bursaphelenchus xylophilus* (Steiner et Buhner) Nickle *et al.* (hádátka borovicového) na území Unie (Úř. věst. L 266, 2.10.2012, s. 42).

Okamžité odstranění a likvidace rostlin v oblastech postižených požárem tuto přitažlivost nezmírňují a naopak mohou vést k riziku dalšího šíření přenašečů. Členské státy by proto měly mít možnost provést kácení a odstraňování náchylných rostlin nacházejících se v uvedených oblastech postižených požárem před začátkem dalšího letového období přenašeče.

- (8) Zkušenosti ukázaly, že v zájmu optimálního využití dostupných zdrojů by se průzkumy v zamořených zónách uvedené v bodě 2 přílohy II prováděcího rozhodnutí 2012/535/EU měly zaměřit na ty části zamořené zóny, které se nacházejí v blízkosti nárazníkových zón, aby mohla být přijata vhodná opatření k izolaci výskytu hádátka pro ty části zamořených zón, v nichž je znám jeho výskyt, a aby se předešlo jeho šíření do nárazníkových zón.
- (9) Členské státy mohou snížit poloměr zóny vykácených stromů z 500 m na 100 m, pokud na základě průzkumů prováděných v souladu s mezinárodním standardem FAO pro fytoosanitární opatření č. 4⁽¹⁾ a s přihlédnutím ke kapacitě šíření přenašečů nic nenaváděje tomu, že by přenašeči byli přítomni v dané části území.
- (10) Zkušenosti potvrdily, že ošetření dřeva identifikovaného ve vymezené oblasti během letového období přenašeče, jak požaduje bod 8 přílohy I a bod 3 písm. c) přílohy II prováděcího rozhodnutí 2012/535/EU, nemusí být vždy vhodné k tomu, aby se zabránilo dalšímu šíření hádátka, a sice v případě kulatiny kolonizované přenašeči v průběhu roku předcházejícího průzkumu. Členský stát se proto může rozhodnout takové dřevo na místě okamžitě zlikvidovat.
- (11) Prováděcí rozhodnutí 2012/535/EU by proto mělo být odpovídajícím způsobem změněno.
- (12) Opatření stanovená tímto rozhodnutím jsou v souladu se stanoviskem Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Změny prováděcího rozhodnutí 2012/535/EU

Prováděcí rozhodnutí 2012/535/EU se mění takto:

- 1) V článku 1 se doplňuje nové písmeno h), které zní:

„h) „rostlinou postiženou požárem nebo vichřicí“ se rozumí jakákoli náchylná rostlina, která byla poškozena požárem nebo vichřicí způsobem, jenž umožňuje přenašečům klást vajíčka.“

- 2) V článku 4 se odstavec 2 nahrazuje tímto:

„2. Pohotovostní plán stanoví:

- a) zvláštní oddíl poskytující souhrnné informace o posouzení rizika hádátka pro dotčený členský stát, včetně základních informací o biologii hádátka, očekávaných příznacích a postižených hostitelích, jakož i metody zjišťování, hlavní způsoby jeho proniknutí a dalšího šíření, včetně doporučení, jak lze riziko proniknutí, usídlení a šíření omezit;
- b) úkoly a povinnosti subjektů zapojených do provádění plánu v případě úředně potvrzeného výskytu hádátka nebo podezření na jeho výskyt, jakož i linii vedení a postupy pro koordinaci opatření, jež mají přijmout příslušné úřední subjekty, jiné veřejné orgány, pověřené subjekty nebo zapojené fyzické osoby, laboratoře a hospodářské subjekty;
- c) podmínky pro přístup příslušných úředních subjektů a jiných osob do prostor hospodářských subjektů;

⁽¹⁾ Secretariat of the International Plant Protection Convention (1995), International Standard for Phytosanitary Measures 4: Requirements for the establishment of pest free areas.

- d) podmínky pro přístup příslušných úředních subjektů v případě potřeby k laboratořím, vybavení, personálu, externímu odbornému poradenství a zdrojům nezbytným pro rychlou a účinnou eradikaci nebo případně izolaci výskytu háďátka;
- e) opatření, která mají být přijata ohledně informování Komise, ostatních členských států, dotčených hospodářských subjektů a veřejnosti, pokud jde o výskyt háďátka, a opatření přijatá proti háďátku v případě, že jeho výskyt je úředně potvrzen nebo na něj existuje podezření;
- f) opatření pro záznam zjištění výskytu háďátka;
- g) protokoly popisující metody vizuálních prohlídek, odběru vzorků a laboratorního testování;
- h) postupy a osoby odpovědné za rámec koordinace se sousedními členskými státy a případně se sousedními třetími zeměmi.

Obsah pohotovostního plánu zohlední riziko, které dotčený organismus představuje pro dotčený členský stát.“

3) V článku 9 se odstavec 3 nahrazuje tímto:

„3. Členské státy každoročně do 30. dubna podají Komisi a ostatním členským státům zprávu o výsledcích opatření, jež byla přijata podle článků 6 a 7 v období mezi 1. dubnem předcházejícího roku a 31. březnem roku, v němž se podává zpráva.

Uvedená zpráva obsahuje všechny tyto prvky:

- a) počet nálezů výskytu háďátka a jejich polohu včetně map, přičemž tyto nálezy jsou uvedeny zvlášť pro zamořenou zónu a nárazníkovou zónu;
- b) počet odumřelých rostlin, rostlin ve špatném zdravotním stavu nebo postižených požárem nebo vichřicí, které byly identifikovány, s upřesněním počtu rostlin, jež byly lesním požárem nebo vichřicí zcela zničeny;
- c) počet odumřelých rostlin, rostlin ve špatném zdravotním stavu nebo postižených požárem nebo vichřicí, u nichž byl proveden odběr vzorků;
- d) počet vzorků odebraných u odumřelých rostlin, rostlin ve špatném zdravotním stavu nebo postižených požárem nebo vichřicí, které byly testovány na přítomnost háďátka;
- e) počet vzorků testovaných pozitivně na přítomnost háďátka;
- f) počet odumřelých rostlin, rostlin ve špatném zdravotním stavu nebo postižených požárem nebo vichřicí, které byly odstraněny, s upřesněním počtu rostlin, jež byly identifikovány před začátkem příslušného období;
- g) počet a umístění pastí a období monitorování, jakož i počet odchycených přenašečů, dotčený druh, počet přenašečů analyzovaných na přítomnost háďátka, počet vzorků analyzovaných na přítomnost háďátka v nárazníkové zóně i v zamořené zóně, v příslušných případech včetně počtu vzorků testovaných pozitivně na přítomnost háďátka.

Členské státy shromáždí informace uvedené v písmenech b) a f) v průběhu těchto období: od 1. ledna do 31. března, od 1. dubna do 31. října a od 1. listopadu do 31. prosince předcházejícího roku a od 1. ledna do 31. března roku, v němž se podává zpráva.

Při sdělování uvedených informací uvedou členské státy odkaz na období, v němž informace shromáždily.“

4) V čl. 11 odst. 3 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„3. Členské státy oznámí do 30. dubna každého roku ostatním členským státům a Komisi čas a výsledky kontrol uvedených v odstavcích 1 a 2, jež byly provedeny v průběhu předcházejícího roku.“

5) Přílohy I a II se mění v souladu s přílohou tohoto rozhodnutí.

Článek 2

Určení

Toto rozhodnutí je určeno členskými státy.

V Bruselu dne 8. března 2017.

Za Komisi
Vytenis ANDRIUKAITIS
člen Komise

PŘÍLOHA

Přílohy prováděcího rozhodnutí 2012/535/EU se mění takto:

1) Příloha I se mění takto:

a) v bodě 2 se třetí pododstavec nahrazuje tímto:

„Po pokácení se odeberou vzorky ze všech odumřelých rostlin, ze všech rostlin ve špatném zdravotním stavu a z určitého počtu zdravě vypadajících rostlin vybraných na základě rizika šíření hádátka v konkrétním případě. Vzorky se odeberou z několika částí každé rostliny včetně koruny, a zejména z těch částí, kde jsou viditelné známky aktivity hmyzích přenašečů. Vzorky se odeberou rovněž z odříznutých stonků, zbytků z řezání a přirozeně se vyskytujícího odpadu, které vykazují příznaky aktivity hmyzích přenašečů a které se nacházejí v těch částech vymezených oblastí, kde se příznaky výskytu hádátka u náchylných rostlin neočekávají, nebo se očekává, že se objeví později. Uvedené vzorky se otestují na přítomnost hádátka.“;

b) bod 4 se nahrazuje tímto:

„4. Použijí-li se ustanovení bodu 3, každá náchylná rostlina, na niž se nevztahuje kácení a která se nachází ve vzdálenosti 100 až 500 m od náchylných rostlin, ve kterých byl zjištěn výskyt hádátka, musí být prohlédnuta před letovým obdobím přenašečů, během něj a po něm, zda se u ní nevyskytují známky nebo příznaky výskytu hádátka.“

Pokud se uvedené známky nebo příznaky vyskytnou, z rostliny se odeberou vzorky a provede se jejich testování na přítomnost hádátka. U uvedených náchylných rostlin se vzorky odeberou z několika částí rostliny včetně koruny. Dotčený členský stát provede během letového období přenašečů intenzivní průzkumy přenašečů pomocí odběru vzorků a testování uvedených přenašečů na přítomnost hádátka.

Uvedená opatření se použijí až do ukončení eradikace podle čl. 6 odst. 1 nebo do té doby, než budou schválena opatření k izolaci výskytu hádátka podle čl. 7 odst. 1.“;

c) bod 5 se nahrazuje tímto:

„5. Pokud má členský stát důkazy o nepřítomnosti přenašeče v dotčené oblasti po dobu posledních tří let, které jsou založeny na průzkumech výskytu přenašeče provedených v souladu s mezinárodním standardem FAO pro fyto-sanitární opatření č. 4 (*) a s přihlédnutím ke kapacitě šíření přenašečů, stanoví se minimální poloměr zóny vykáčených stromů na 100 m kolem každé náchylné rostliny, ve které byla přítomnost hádátka zjištěna.“

Uvedené důkazy se uvedou ve sdělení stanoveném v čl. 9 odst. 1.

(*) Secretariat of the International Plant Protection Convention (1995), International Standard for Phytosanitary Measures 4: Requirements for the establishment of pest free areas.“;

d) bod 6 se nahrazuje tímto:

„6. Členské státy provedou během letového období přenašeče i mimo něj průzkumy náchylných rostlin ve vymezených oblastech prostřednictvím prohlídek, odběru vzorků a testování uvedených rostlin a přenašeče na přítomnost hádátka. Provedou rovněž průzkumy přenašeče hádátka během jeho letové sezóny. Při uvedených průzkumech se zvláštní pozornost věnuje náchylným rostlinám, jež jsou odumřelé, ve špatném zdravotním stavu nebo jsou postiženy požárem nebo vichřicí. U uvedených náchylných rostlin se vzorky odeberou z několika částí každé rostliny včetně koruny. Uvedené průzkumy se rovněž provedou u odříznutých stonků, zbytků z řezání a přirozeně se vyskytujícího odpadu, které vykazují příznaky aktivity hmyzích přenašečů a které se nacházejí v těch částech vymezených oblastí, kde se příznaky výskytu hádátka u náchylných rostlin neočekávají, nebo se očekává, že se objeví později. Intenzita průzkumů v okruhu 3 000 m kolem každé náchylné rostliny, ve které bylo hádátko zjištěno, musí být nejméně čtyřikrát větší než v pásmu počínaje od 3 000 m až po vnější hranici nárazníkové zóny.“;

e) v bodě 7 se první pododstavec nahrazuje tímto:

„7. Členské státy v celé vymezené oblasti identifikují a pokácejí všechny náchylné rostliny, ve kterých byla přítomnost hádátka zjištěna, a rostliny, které jsou odumřelé, ve špatném zdravotním stavu nebo jsou postiženy požárem nebo vichřicí. Odstraní a zlikvidují pokácené rostliny a těžební zbytky, přičemž učiní všechna nezbytná preventivní opatření, aby nedošlo k rozšíření hádátka a jeho přenašeče, dokud kácení neskončí. Dodrží tyto podmínky.“;

f) v bodě 8 se druhý pododstavec nahrazuje tímto:

„Pokud členský stát dospěje k závěru, že odkornění, ošetření insekticidem, o němž je známo, že je proti přenašeči účinný, a pokrytí ochrannou sítí proti hmyzu napuštěnou takovým insekticidem nepředstavují vhodná opatření, dřevo, které nebylo odkorněno, se okamžitě zničí na místě.

Dřevní odpad vzniklý při kácení náchylných rostlin, který zůstal na místě, a dřevo, které nebylo odkorněno a které se zničí na místě, se zpracuje na štěpky o tloušťce a šířce menší než 3 cm.“;

g) vkládá se nový bod 8a, který zní:

„8a. Odchylně od bodu 7 písm. b) platí, že pokud členský stát dospěje k závěru, že kácení a odstraňování náchylných rostlin postižených požárem nebo vichřicí během letového období přenašeče nepředstavují vhodná opatření, může se dotčený členský stát rozhodnout, že provede kácení a odstraňování uvedených rostlin před začátkem příštího letového období přenašeče.

Aniž je dotčen bod 6, provede dotčený členský stát během letového období přenašeče intenzivní průzkumy v oblasti postižené požárem nebo vichřicí pomocí odběru vzorků a testování uvedených přenašečů na přítomnost háďátka a, pokud je jeho přítomnost potvrzena, provede průzkumy náchylných rostlin nacházejících se v okolní oblasti prostřednictvím prohlídek, odběru vzorků a testování uvedených rostlin, které vykazují známky nebo příznaky výskytu háďátka nebo jeho přenašečů.“

2) Příloha II se mění takto:

a) bod 2 se nahrazuje tímto:

„2. Členské státy provedou každoroční průzkumy náchylných rostlin a přenašeče v zamořených zónách prostřednictvím prohlídek, odběru vzorků a testování uvedených rostlin a přenašeče na přítomnost háďátka. Při uvedených průzkumech se zvláštní pozornost věnuje náchylným rostlinám, jež jsou odumřelé, ve špatném zdravotním stavu nebo jsou postiženy požárem nebo vichřicí. Průzkumy se zaměří na ty části zamořené zóny, které se nacházejí v blízkosti nárazníkových zón, s cílem uvedené zóny uchránit. Členské státy pokácí všechny náchylné rostliny, v nichž byla přítomnost háďátka zjištěna, a odstraní a zlikvidují uvedené rostliny a těžební zbytky, přičemž učiní všechna nezbytná preventivní opatření, aby nedošlo k rozšíření háďátka a jeho přenašečů.“;

b) bod 3 se nahrazuje tímto:

„3. Členské státy přijmou v nárazníkových zónách tato opatření:

a) Členské státy provedou mimo letové období přenašeče a během něj průzkumy náchylných rostlin v nárazníkových zónách prostřednictvím prohlídek, odběru vzorků a testování uvedených rostlin a přenašeče na přítomnost háďátka. Provedou rovněž průzkumy přenašeče háďátka během jeho letové sezóny. Při uvedených průzkumech se zvláštní pozornost věnuje náchylným rostlinám, jež jsou odumřelé, ve špatném zdravotním stavu nebo jsou postiženy požárem nebo vichřicí, a přenašečům, kteří se nacházejí v oblastech, kde je výskyt háďátka pravděpodobný nebo kde lze očekávat opožděné příznaky jeho výskytu. U náchylných rostlin se vzorky odeberou z několika částí každé rostliny včetně koruny. Uvedené průzkumy se rovněž provedou u odříznutých stonků, zbytků z řezání a přirozeně se vyskytujícího odpadu, které vykazují příznaky aktivity hmyzích přenašečů a které se nacházejí v těch částech vymezených oblastí, kde se příznaky výskytu háďátka u náchylných rostlin neočekávají.

b) Členské státy na celém území dotčených nárazníkových zón identifikují a pokácí všechny náchylné rostliny, které jsou odumřelé, ve špatném zdravotním stavu nebo jsou postiženy požárem nebo vichřicí. Odstraní a zlikvidují pokácené rostliny a těžební zbytky, přičemž učiní všechna nezbytná preventivní opatření, aby nedošlo k rozšíření háďátka a jeho přenašeče v době před kácením a během kácení, a to za těchto podmínek:

i) Náchylné rostliny identifikované mimo letové období přenašeče se pokácí před příštím letovým obdobím a zničí na místě, přemístí se pod úředním dohledem do zamořené zóny nebo se odstraní. V posledně uvedeném případě se dřevo a kůra uvedených rostlin buď ošetří v souladu s přílohou III oddílem 1 bodem 2 písm. a), nebo se zpracují v souladu s přílohou III oddílem 2 bodem 2 písm. b).

ii) Náchylné rostliny identifikované během letového období přenašeče se okamžitě pokácí a zničí na místě, přemístí se pod úředním dohledem do zamořené zóny nebo se odstraní. V posledně uvedeném případě se dřevo a kůra uvedených rostlin buď ošetří v souladu s přílohou III oddílem 1 bodem 2 písm. a), nebo se zpracují v souladu s přílohou III oddílem 2 bodem 2 písm. b).

U pokácených náchylných rostlin, kromě rostlin zcela zničených lesními požáry, se odeberou vzorky a otestují se na přítomnost háďátka podle schématu vzorkování umožňujícího s 99 % spolehlivostí potvrdit, že míra výskytu háďátka v uvedených náchylných rostlinách je menší než 0,02 %.

Odchylně od bodu ii) platí, že pokud členský stát dospěje k závěru, že kácení a odstraňování náchylných rostlin identifikovaných během letového období přenašeče a postižených požárem nebo vichřicí nepředstavují vhodná opatření, může se dotčený členský stát rozhodnout, že provede kácení a odstraňování uvedených rostlin před začátkem příštího letového období přenašeče. Během tohoto kácení a odstraňování se dotčené náchylné rostliny buď okamžitě zlikvidují na místě, nebo se přemístí a jejich dřevo a kůra se ošetří v souladu s přílohou III oddílem 1 bodem 2 písm. a) nebo zpracují v souladu s přílohou III oddílem 2 bodem 2 písm. b). Pokud se použije tato odchylka a aniž je dotčeno písmeno a), provede dotčený členský stát během letového období přenašeče intenzivní průzkumy v oblasti postižené požárem nebo vichřicí pomocí odběru vzorků a testování uvedených přenašečů na přítomnost háďátka a, pokud je jeho přítomnost potvrzena, provede intenzivní průzkumy náchylných rostlin nacházejících se v okolní oblasti prostřednictvím prohlídek, odběru vzorků a testování uvedených rostlin, které vykazují známky nebo příznaky výskytu háďátka.

- c) Pokud jde o náchylné dřevo identifikované v nárazníkové zóně během letového období přenašeče v souladu s písmenem b), členské státy odkorní kmeny pokácených náchylných rostlin nebo je ošetří insekticidem, o kterém je známo, že je proti přenašeči účinný, nebo okamžitě po pokácení pokryjí tyto kmeny ochrannou sítí proti hmyzu napuštěnou takovým insekticidem.

Po odkornění, ošetření nebo pokrytí sítí se náchylné dřevo pod úředním dohledem okamžitě přemístí do místa skladování nebo do oprávněného zpracovatelského zařízení. Dřevo, které nebylo odkorněno, se v místě skladování nebo v oprávněném zpracovatelském zařízení okamžitě znovu ošetří insekticidem, o kterém je známo, že je proti přenašeči účinný, nebo se pokryje ochrannou sítí proti hmyzu napuštěnou takovým insekticidem.

Dřevní odpad vzniklý při kácení náchylných rostlin, který zůstal na místě, se zpracuje na štěpky o tloušťce a šířce menší než 3 cm.

Odchylně od prvního pododstavce platí, že pokud členský stát dospěje k závěru, že odkornění, ošetření insekticidem, o němž je známo, že je proti přenašeči účinný, a pokrytí ochrannou sítí proti hmyzu napuštěnou takovým insekticidem nepředstavují vhodná opatření, dřevo, které nebylo odkorněno, se okamžitě zničí na místě. Pokud se použije tato odchylka, dřevní odpad vzniklý při kácení náchylných rostlin, který zůstal na místě, a dřevo, které nebylo odkorněno a které se zničí na místě, se zpracuje na štěpky o tloušťce a šířce menší než 3 cm.“
